

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 81.583 van 1 juli 1999

A. 62.127/VIII-1210
(voorheen VI-12.283)

In zake : **1. DEMINNE** Laurence,
2. IMBRECKX Patrick,
die woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Nicole CAHEN, advocaat,
H. Wafelaertsstraat 47-51
1060 Brussel,

tegen :

het Waals Gewest, vertegenwoordigd
door zijn Regering,
dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jacques PERILLEUX, advocaat,
Brederodestraat 13
1000 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIIIE KAMER,

Gezien het op 1 februari 1995 ingediende
verzoekschrift, waarbij Laurence DEMINNE en
Patrick IMBRECKX de nietigverklaring vorderen van het
besluit van de Waalse Regering van 17 november 1994
houdende het geldelijk statuut van de ambtenaren van het
Gewest;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories
van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van mevrouw DEBUSSCHERE,
auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 2 februari 1999, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 26 mei 1999, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 18 juni 1999;

Gehoord het verslag van de heer GEUS, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. VAGMAN, loco Mr. CAHEN, advocaat, die voor de verzoekers verschijnt, en van Mr. VAN NUFFEL, loco Mr. PERILLEUX, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het andersluidend advies van mevrouw DEBUSSCHERE, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende gegevens dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

1. Het koninklijk besluit van 22 november 1991 bepaalt de algemene principes van het administratief en geldelijk statuut van de rijksambtenaren die van toepassing zijn op het personeel van de Executieven en van de publiekrechtelijke rechtspersonen die ervan afhangen. Bij dat besluit wordt

artikel 87, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen in werking gesteld.

2. De Waalse Regering, die op basis van dat besluit bevoegd is om het statuut van haar ambtenaren vast te stellen, vaardigt verscheidene besluiten uit, waaronder het besluit van 1 juli 1993 houdende het statuut van de ambtenaren van het Gewest en het besluit van 14 april 1994 houdende het geldelijk statuut van de ambtenaren van het Gewest.

3. Bij zijn arrest nr. 47.689 van 31 mei 1994 vernietigt de Raad van State het koninklijk besluit van 22 november 1991. Bij arrest nr. 48.523 van 8 juli 1994 vernietigt de Raad ook het besluit van de Waalse Regering d.d. 1 juli 1993 op de grond dat artikel 87, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 niet geacht werd in werking te zijn getreden.

4. Op 26 september 1994 vaardigt de Koning een besluit uit tot bepaling van de algemene principes van het administratief en geldelijk statuut van de rijksambtenaren die van toepassing zijn op het personeel van de diensten van de Gemeenschaps- en Gewestregeringen en van de Colleges van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en van de Franse Gemeenschapscommissie, alsook op de publiekrechtelijke rechtspersonen die ervan afhangen, welk besluit, met uitzondering van enkele bepalingen, in werking treedt op 7 maart 1992, zodat de regeringen van de gemeenschappen en de gewesten vanaf die datum bevoegd zijn om het statuut van hun ambtenaren vast te stellen.

5. Op 17 november 1994 neemt de Waalse Regering verscheidene besluiten aan, waaronder het besluit houdende het statuut van de ambtenaren van het Gewest en het bestreden besluit. In de aanhef van het

laatstgenoemde besluit wordt erop gewezen dat "het personeel van de Diensten van de Waalse Regering onderworpen is aan een hybridisch statuut bestaande uit regels toepasselijk op de rijksambtenaren en uit regels goedgekeurd door de Waalse Regering, die niet door de Raad van State vernietigd werden, namelijk het geldelijk statuut van de Waalse ambtenaren" en dat "deze situatie een juridische instabiliteit heeft veroorzaakt die nadelig is voor de goede werking van de administratie". In dezelfde aanhef wordt gesteld dat het geboden is onverwijld maatregelen te treffen om enerzijds de juridische instabiliteit te verhelpen en anderzijds de protocollen van Sectorcomité XVI toe te passen die in een algehele herziening van de salarisschalen voorzien. In de aanhef van dat besluit staat nog het volgende te lezen :

" Overwegende dat dit besluit een weergave is van het voormeld besluit van de Waalse Regering van 14 april 1994 houdende het geldelijk statuut van de ambtenaren van het Gewest, dat het onderwerp is geweest van een advies van de Raad van State".

6. De beroepen tegen het besluit tot vaststelling van het statuut van de ambtenaren van het Waals Gewest zijn verworpen bij de arresten nr. 74.280 en nr. 74.281 van 12 juni 1998.

7. Beide verzoekers zijn licentiaten in de rechten die bij het Waals Gewest benoemd zijn, de eerste met ingang van 1 september 1989 en de tweede met ingang van 1 april 1990, na geslaagd te zijn voor een wervingsexamen waaraan alleen doctors en licentiaten in de rechten konden deelnemen. De eerste verzoekster is op 1 oktober 1992 bevorderd tot rang 11. De tweede verzoeker heeft diezelfde bevordering gekregen op 1 april 1993.

Bij artikel 3 van het besluit van de Waalse Regering van 17 november 1994 tot omzetting van de

graden van niveau 1 binnen de Ministeries worden de oude graden van rang 11 omgezet in de graad van attaché (A6), met welke graad ook de oude graden van rang 10 overeenstemmen;

Overwegende dat, zoals de verzoekers toegeven, het enig middel van het verzoekschrift alleen kan leiden tot de nietigverklaring van de artikelen 26 tot 29 van het bestreden besluit; dat er grond is om de draagwijdte van het beroep ambtshalve te beperken tot die als volgt luidende bepalingen :

" Hoofdstuk III. - Bijzondere bepalingen voor de ambtenaren van het Waalse Gewest die titularis zijn van een met bepaalde bevoegdheden overeenstemmende graad.

Art. 26. Dit hoofdstuk is van toepassing op de ambtenaren van het Gewest en op de stagiairs, kandidaat-ambtenaren van het Gewest, bij wier werving één van de volgende diploma's is vereist : burgerlijk ingenieur, landbouwkundig ingenieur, ingenieur voor de scheikunde en de landbouwindustrieën, ingenieur-geoloog, licentiaat in de informatica, apotheker, doctor in de wetenschappen, doctor in de scheikundige wetenschappen, dierenarts of doctor in de geneeskunde, heelkunde en verloskunde.

Art. 27. De ambtenaren die bij omzetting van graad tot de graad van attaché worden benoemd en de stagiairs die in de graad van attaché worden geworven, genieten de bijzondere schaal verbonden aan de graad van rang A6.

Art. 28. De ambtenaren die bij omzetting van graad tot de graad van eerste attaché worden benoemd, genieten de bijzondere schaal verbonden aan de graad van rang A5.

De ambtenaren die titularis zijn van de graad van attaché die overeenstemt met een in artikel 26 bedoelde hoedanigheid, genieten de bijzondere schaal verbonden aan de graad van rang A5 zodra ze bij verhoging van graad tot de graad van eerste attaché worden bevorderd.

Art. 29. De ambtenaren die bij omzetting van graad tot de graad van directeur worden benoemd, genieten de bijzondere schaal verbonden aan de graad van rang A4.

De ambtenaren die titularis zijn van de graad van eerste attaché die overeenstemt met een in artikel 26 bedoelde hoedanigheid, genieten de bijzondere schaal verbonden aan de graad van rang A4 zodra ze bij verhoging van graad tot de graad van directeur worden bevorderd."

Overwegende dat de verzoekers een enig middel onttelen aan schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en van het algemene beginsel van de motivering van de bestuurshandelingen; dat zij erop wijzen dat de ambtenaren bedoeld in artikel 26 van het bestreden besluit, die bekleed zijn met een graad van rang A6, A5 of A4, een salaris van een hogere schaal krijgen; dat zij in een eerste onderdeel aanvoeren dat de ambtenaren van het Gewest bij wier werving het diploma van doctor of licentiaat in de rechten vereist was, die hogere schalen niet krijgen, terwijl de universitaire opleiding die zij genoten hebben even lang of zelfs langer duurt dan die welke de voormelde ambtenaren hebben genoten, en zij eveneens in dienst zijn genomen op basis van hun specifieke scholing en door middel van een vergelijkend examen waaraan alleen doctors en licentiaten in de rechten mochten deelnemen; dat zij van mening zijn dat er voor het verschil in de bezoldigingsregeling tussen de ambtenaren bedoeld in artikel 26 en de ambtenaren die houder zijn van het diploma van doctor of licentiaat in de rechten geen enkele objectieve en redelijke verantwoording is gegeven; dat zij in een tweede onderdeel betogen dat het bestreden besluit niet op wettelijk aanvaardbare motieven berust;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat het gelijkheidsbeginsel niet geschonden is wanneer categorieën van personen die zich in een verschillende situatie bevinden verschillend worden behandeld; dat zij aanvoert dat de criteria in verband met de diplomavereisten objectief zijn, dat

personeelsleden die een bepaald diploma bezitten over vaardigheden en bekwaamheden beschikken die personeelsleden met andere diploma's niet hebben en dat personeelsleden met een bepaald diploma op basis van hun specifieke vaardigheden en bekwaamheden specifieke ambten dienen te bekleden; dat zij daaraan het volgende toevoegt :

" Wat de uitgeoefende functies betreft, blijkt uit de beschrijving van de functies bij het Ministerie van het Waals Gewest, die de directieraad op 4 mei 1995 heeft aangenomen, dat de ambtenaren bedoeld in de artikelen 26 tot 29 van de bestreden handeling specifieke functies dienen uit te oefenen, welke functies inzonderheid verschillen van die welke door licentiaten of doctors in de rechten worden uitgeoefend.

Hoewel sommige betrekkingen van niveau 1 openstaan voor de houders van welk diploma ook dat toegang verleent tot niveau 1 - en soms ook voor personeelsleden die geslaagd zijn voor een vergelijkend examen voor overgang naar het hogere niveau -, staan andere betrekkingen immers alleen open voor houders van welbepaalde diploma's. Voorts dient erop te worden gewezen dat, wanneer een betrekking alleen openstaat voor de houders van zulke welbepaalde diploma's, de diploma's vermeld in artikel 26 van de bestreden handeling en het diploma van licentiaat en doctor in de rechten, behoudens in uitzonderlijke gevallen, geen toegang verlenen tot dezelfde betrekkingen";

Overwegende dat de verwerende partij voorts betoogt dat de uitoefening van specifieke taken, die rechtstreeks verband houden met het voor de indiensttreding vereiste diploma, normaal gezien voortduurt in geval van bevordering tot de graden van rang A5 of van rang A4, aangezien een deel van de betrekkingen van die beide rangen alleen toegankelijk is voor de houders van zulke welbepaalde diploma's vermeld in artikel 26 van het bestreden besluit, zodat onder andere de licentiaten en de doctors in de rechten daarvoor niet in aanmerking komen; dat zij erop wijst dat uit de beschrijving van de functies bij het Waals Ministerie van Uitrusting en Vervoer blijkt dat sommige

betrekkingen van de rangen A6, A5 en A4 "alleen toegankelijk zijn of alleen toegankelijk kunnen worden gesteld" voor de houders van een van de diploma's vermeld in artikel 26 van het bestreden besluit, en dus noch voor de licentiaten, noch voor de doctors in de rechten; dat zij benadrukt dat voor het gemaakte onderscheid redelijke gronden bestaan, aangezien "de bijzondere schalen in feite alleen gelden voor zover het diploma het nauwst aansluit bij de uit te oefenen taken"; dat zij opmerkt dat aan de graden van de rangen A3, A2 en A1 geen enkele bijzondere schaal verbonden is, aangezien "de uit te oefenen taken, naarmate men hoger opklimt in de hiërarchie, immers steeds minder verband houden met het diploma dat eventueel voor de indienstneming werd geëist" en dat zij erop wijst dat de betrekkingen van die drie rangen in het Ministerie van het Waals Gewest "behoudens uitzonderlijke gevallen" openstaan voor de houders van welk diploma ook dat toegang verleent tot niveau 1; dat de verwerende partij voorts beweert dat "de betere bezoldiging van de ambtenaren bedoeld in artikel 26 van de bestreden handeling overigens een antwoord is op de moeilijkheden die de overheid traditioneel ondervindt om bepaalde categorieën mensen aan zich te verbinden, tot welke categorieën in de eerste plaats net de ingenieurs behoren"; dat zij daarop laat volgen dat in het bestreden besluit alleen de voordelige situatie wordt behouden die voor de ambtenaren in kwestie bestond onder de federale regeling "waarvan trouwens niet op ernstige wijze is gesteld dat ze onredelijk zou zijn";

Overwegende, wat het tweede onderdeel van het middel betreft, dat de verwerende partij eraan herinnert dat de Waalse Gewestexecutieve in haar gewestelijke beleidsverklaring van 22 januari 1992 had aangekondigd dat in het statuut van de Waalse ambtenaren beoogd zou worden "de bezoldiging en de

arbeidsvoorwaarden zo goed mogelijk af te stemmen op die in de particuliere sector"; dat zij stelt dat het voorontwerp van geldelijk statuut voorzag in een bijzondere salarisschaal voor de ambtenaren die een graad van rang A6, rang A5 of rang A4 bezitten die overeenstemt met de kwalificatie van burgerlijk ingenieur, landbouwkundig ingenieur, of ingenieur voor de scheikunde en de landbouwindustrieën, en dat de afdeling wetgeving van de Raad van State er in haar advies op had gewezen dat "die verschillende behandeling alleen kan worden aanvaard als ze op een objectief en redelijk criterium steunt"; dat zij uiteenzet dat de bevoegde minister met die opmerking rekening heeft gehouden en voorgesteld heeft "de (toen) geldende hogere salarisschalen gewoon te behouden" en "de bijzondere schalen verbonden aan de rangen A6, A5 en A4, die oorspronkelijk alleen voor de burgerlijk ingenieurs, de landbouwkundig ingenieurs en de ingenieurs voor de scheikunde en de landbouwindustrieën zouden gelden, eveneens te laten gelden voor de personeelsleden die onder een van de (oude) schalen 10/3, 11/6, 12/2 en 13/4 vielen";

Overwegende dat een goed bestuur van de openbare diensten vereist dat bepaalde gespecialiseerde betrekkingen alleen worden opengesteld voor personeelsleden wier kennis en capaciteiten blijken uit de omstandigheid dat zij een welbepaald diploma bezitten; dat de argumentatie van de verwerende partij op dat punt niet vatbaar is voor kritiek; dat zij echter toegeeft dat het wel eens gebeurt dat een ambt dat toegankelijk is voor alle ambtenaren van niveau 1 bekleed wordt door een ambtenaar die houder is van een van de diploma's vermeld in artikel 26 van het bestreden besluit en die, alleen omdat hij houder is van een welbepaald diploma, een hogere salarisschaal geniet; dat de verzoekers - zonder daarin te worden tegengesproken

- beweren dat bepaalde gespecialiseerde betrekkingen alleen openstaan voor doctors of licentiaten in de rechten, maar dat dezen voor het uitoefenen van die functies geen hoger salaris genieten; dat de verwerende partij er noch toe komt deze verschillende behandeling uit te leggen, noch ze te rechtvaardigen in het licht van artikel 10 van de Grondwet, terwijl de Raad van State niet inziet op grond van welke objectieve redenen die verschillende behandeling aanvaard zou kunnen worden; dat de moeilijkheden om personeel aan te werven voor bepaalde gespecialiseerde betrekkingen echter voldoende grond opleveren om daaraan een aantrekkelijke bezoldiging, die dus afwijkt van de gewone regeling, te verbinden; dat algemeen bekend is dat de moeilijkheden die de openbare diensten vroeger hebben ondervonden om ingenieurs aan te trekken er die diensten toe gebracht hebben hen een betere bezoldiging toe te kennen dan aan de houders van een ander universitair diploma, zonder aldus het gelijkheidsbeginsel te schenden; dat de verwerende partij echter geenszins bewijst dat die moeilijkheden zich ook nu nog voordoen; dat een verschillende behandeling die vroeger gewettigd was door de omstandigheden, alleen aanvaardbaar blijft als de omstandigheden dezelfde zijn gebleven (zie Arbitragehof, de arresten nr. 5/98 van 21 januari 1998 en nr. 53/98 van 20 mei 1998); dat de verwerende partij in casu niet het minste begin van bewijs heeft geleverd waaruit blijkt dat de openbare diensten wegens de huidige situatie op de arbeidsmarkt nog steeds alleen door een hogere bezoldiging aan te bieden houders van welbepaalde diploma's kunnen aantrekken; dat zulks misschien nog steeds het geval is, maar dat loutere beweringen die niet door concrete gegevens worden gestaafd niet volstaan om op overtuigende wijze aan te tonen dat de huidige regeling geen discriminatie inhoudt; dat het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd worden de artikelen 26 tot 29 van het besluit van de Waalse Regering van 17 november 1994 houdende het geldelijk statuut van de ambtenaren van het Gewest.

Artikel 2.

Dit arrest zal bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het gedeeltelijk vernietigde besluit.

Artikel 3.

De kosten, bepaald op 8.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op een juli 1900 negenennegentig door :

de Hr.	GEUS,	kamervoorzitter,
Mevr.	DAURMONT,	staatsraad,
Mevr.	GEHLEN,	staatsraad,
Mevr.	HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Cl. HONDERMARCQ.

J.-Cl. GEUS.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.